

Itálie

Itálie se nacházela v recesi v letech 2008, 2009, 2012, 2013 a 2014. Od roku 2015 byl opět nastartován mírný ekonomický růst země, který se pohyboval okolo 1 %. Podle makroekonomických výhledů však bude tempo růstu italské ekonomiky v příštím období nadále slabé. Odhad míry růstu HDP v roce 2019 činí 1 %. V roce 2020 předpovídá banka míru růstu na 0,9 % a v roce 2021 na 0,8 %. Míra inflace se předpovídá na 1,4 % v roce 2019 a lehké zvýšení v období 2020–2021. V zemi žije zhruba 61 mil. obyvatel a v roce 2018 HDP na obyvatele činilo 34 349 USD. Nezaměstnanost v souladu s oživením ekonomického růstu v posledních letech pozvolna klesá, byť stále přesahuje hranici 10 %. Běžný účet platební bilance země je od roku 2013 v přebytku.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	0,9	1,5	1,2	1,0	0,9	0,8
HDP/obyv. (USD)	30 662	31 997	34 349	34 784	36 095	37 169
Míra inflace (%)	-0,1	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6
Nezaměstnanost (%)	11,7	11,3	10,8	10,5	10,3	10,2
Bilance běžného účtu (mld. USD)	47,6	53,4	41,3	33,6	31,5	28,2
Populace (mil.)	60,7	60,6	60,8	60,7	60,7	60,7
Konkurenceschopnost	44/138	43/137	31/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	–	–	–	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, WEF

- ▶ Itálie je součástí vnitřního trhu EU.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), se Itálie umístila na 31. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD není exportně rizikovou zemí.

Vývoz ČR do Itálie 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	22 447 870	13,4	27 380 428	-18,0
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	7 914 367	4,7	7 346 146	7,7
2402	Doutníky doutničky cigarety z tabáku náhražek	7 220 604	4,3	12 055 855	-40,1
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	6 600 554	3,9	8 439 201	-21,8
8415	Stroje přístroje klimatizační	4 545 701	2,7	4 429 806	2,6
8528	Monitory, projektory, bez TV, přijímače televizní	3 820 345	2,3	4 029 062	-5,2
8702	Motorová vozidla pro dopravu deseti nebo více osob, včetně řidiče	3 096 775	1,8	1 274 518	143,0
9503	Tříkolky, koloběžky, šlapací auta apod., ost. hračky, skládky	3 005 835	1,8	2 956 269	1,7
4011	Pneumatiky nové z pryže	2 968 645	1,8	3 052 467	-2,7
7204	Odpad šrot železný ocelový odpad přetavený	2 446 256	1,5	1 923 582	27,2
Celkem TOP 10		64 066 952	38,1	72 887 334	-12,1
Celkem vývoz		168 019 327		169 688 609	-1,0

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Itálie 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	9 368 244	6,0	9 116 148	2,8
3004	Léky odměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.	5 189 368	3,3	5 486 300	-5,4
8704	Motorová vozidla pro přepravu nákladu	3 790 983	2,4	3 537 262	7,2
7306	Trouby profily ap. duté jiné z železa oceli	3 663 148	2,4	3 158 774	16,0
8481	Kohouty ventily aj. pro potrubí kotle vany aj.	3 026 747	1,9	2 966 728	2,0
3926	Ostatní výrobky z plastů a výrobky z ostatních materiálů čísel 3901 až 3914	1 883 656	1,2	1 875 834	0,4
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	1 842 215	1,2	1 932 426	-4,7
7326	Výrobky ostatní z železa oceli	1 775 291	1,1	1 428 965	24,2
8501	Elektrické motory a generátory (kromě generátorových soustrojí)	1 742 607	1,1	–	–
7219	Výrobky ploché válc. z oceli nerez nad 600 mm	1 692 080	1,1	1 460 599	15,8
Celkem TOP 10		33 974 339	21,9	30 963 036	9,7
Celkem dovoz		155 338 845		149 051 107	4,2

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Automobilový průmysl

Jedná se o jeden z tahounů italské ekonomiky, prodej osobních vozů zaznamenává v posledním období výrazný růst v souvislosti s nastartovaným ekonomickým oživením a právě automobilový průmysl je symbolem růstu italského hospodářství. Výroba a vývoz již dosáhly předkrizových čísel a dále rostou. Roste však také domácí poptávka, počty nově imatrikovaných vozidel se v roce 2017 zvýšily o 7,9 %. Jedná se současně o nejvýznamnější položku českého vývozu, která má na základě výše uvedeného trendu potenciál do budoucna dále růst. Automobilka Fiat Chrysler Automobiles předpokládá, že v období 2019 až 2021 bude investovat v Itálii do nových modelů a motorů více než 5 mld. eur. Cílem je podpořit nedostatečně využívané kapacity závodů v zemi, zachovat pracovní místa. Vedení FCA nevyklučuje přehodnocení investičního záměru v případě zavedení ekodaně na vozy s vysokými emisemi současnou italskou vládou. Ve vývozu automobilů do Itálie zaznamenala ČR v roce 2017 meziroční růst o 7,1 % a jeho hodnota překročila hranici 1 mld. eur. V případě autodílů se dokonce jednalo o nárůst téměř o pětinu. Spolu se zaváděním nových technologií, které italský automobilový sektor proměňují, se nabízejí nové příležitosti i pro české firmy. Vedle vývozu aut či tradičních automobilových součástí tak v návaznosti na nové trendy, automatizaci a digitalizaci sektoru se otevírají nové příležitosti pro firmy nabízející nové vysoce sofistikované přístupy a inovativní IT řešení a aplikace.

Růst by znovu mohl i vývoz autobusů, jejichž výroba se v Itálii potýká s problémy, nebo byla přesunuta do zahraničí, nicméně roste i tlak na zavádění alternativních pohonů autobusů.

► Civilní letecký průmysl

U doporučených položek lze spatřit stejnou charakteristiku: existence poptávky po těchto položkách se prolíná s českými kompetencemi. Perspektivní může být i spolupráce mezi českým a italským kosmickým průmyslem. Itálie je jedním ze světových lídrů v kosmickém průmyslu, země je také třetím největším přispěvovatelem do Evropské kosmické agentury (ESA). V rámci ESA patří Itálii rovněž přední místo ve vývoji a výrobě satelitů. Pro jejich vypouštění na oběžnou dráhu slouží nosné rakety, jež Italská kosmická agentura (ASI) vyvinula společně s ESA, a jejichž pohonné jednotky se montují v italské společnosti AVIO. Vzhledem k perspektivám růstu kosmického průmyslu ve výše uvedeném segmentu malých satelitů, technologické vyspělosti a konkurenceschopnosti českých firem vidíme v jeho expanzi další příležitosti pro české firmy. Příležitosti může najít celá škála firem nabízející jak kosmické technologie a aplikace, tak např. přesnou mechaniku či například high tech materiály pro kosmické aplikace. Patří sem i družicová navigace, družicové telekomunikace poskytující satelitní vysílání, nebo pozorování Země.

V případech obou sektorů již spolupráce probíhá, zvyšujícím se trendem s dalším potenciálem je spolupráce subjektů v tomto sektoru v rámci projektů Evropské unie.

► Chemický průmysl

Jde o jeden z úspěšných sektorů italského průmyslu dlouhodobě vykazující velký exportní potenciál, a proto představující i významné příležitosti pro české vývozce. Itálie je v rámci EU druhým největším vývozcem v této sektorové oblasti – v letech 2016 a 2017 vývoz v sektoru rostl o 9,5 %. Samotná výroba v roce 2017 vzrostla o 2,6 %. V roce 2018 zaznamenal chemický průmysl nižší meziroční růst o 1 %,

v roce 2019 se dle předpovědí Italské asociace chemického průmyslu Federchimica zvýší pouze o 0,7 %, přesto zůstává velkou příležitostí pro české firmy. Italský chemický průmysl staví na tradiční základní chemické výrobě, která představuje 57 % hodnoty produkce. Hlavními referenčními odvětvími italského chemického průmyslu jsou aditiva pro průmysl, nátěrové hmoty a lepidla a chemické výrobky určené ke spotřebě (kosmetika a detergenty).

Růst domácí poptávky chemických produktů současně způsobuje, že Itálie vykazuje i velmi dobrá čísla importu. Dovoz chemických výrobků (základních chemické látky, hnojiva a dusíkaté sloučeniny, plasty a syntetický kaučuk v primárních formách) figuruje na třetím místě v žebříčku hlavních dovozních položek do Itálie. Pokud jde o chemické výrobky, několikanásobně vyšších objemů vývozu z ČR bylo dosaženo například u iniciátorů a urychlovačů reakce nebo u přípravků k čištění kovových povrchů a pájení. Objevují se poptávky distributorů chemických látek, kteří dodávají produkty do místních laboratoří, výrobcům nátěrových hmot, či do plastikářského průmyslu. Problémem pro české společnosti v tomto sektoru (kyseliny a jiné chemické látky) je, že náklady na přepravu jsou vzhledem k nízké marži v tomto odvětví veliké.

► **Kovozpracovatelský průmysl**

Železo a ocel se staly významnými komoditami v obou směrech toku zboží mezi ČR a Itálií. Do budoucna by vývoz z ČR mohl růst kvůli problémům italských železáren s dodržováním norem ochrany životního prostředí. Nicméně ocelářský průmysl zaznamenal mírné oživení, které podle Hospodářského sdružení výrobců ocele Federacciai v roce 2018 dosáhl růstu o 3,8 %. K pozitivním výsledkům přispělo setrvání mezinárodních skupin (Jindal, Arcelor Mittal a Sider Alloys) v Itálii. Z údajů o nejvýznamnějších dovozních položkách do Itálie figurují výrobky z oceli na 6. místě.

Ocel a železo (hojně využívány především ve stavebním sektoru) trpí i nadále konstantně negativním výkonem italského stavebního sektoru, který však zažívá oživení v podobě expanze italských firem do zahraničí. Totéž platí pro strojírenství, u kterého došlo v letech 2007–2015 kumulovaně k propadu výroby o 30 %. V souvislosti s oživením italské ekonomiky, která od roku 2015 zažívá opět hospodářský růst, se zlepšují též vyhlídky na oživení pro hutní výrobky, ale současně i následně ve strojírenství, které v narůstající míře podporuje i domácí poptávka. S cílem udržet si konkurenceschopnost Itálie investuje do robotů a mechanizace výroby, ve které je řada příležitostí pro české firmy aktivní v těchto sektorech.

► **Obranný průmysl**

Itálie je jedním z významných hráčů na poli evropského obranného průmyslu a silným podporovatelem trendu směřujícího ke konsolidaci evropské politiky vyzbrojování. Aktivně podporuje mezinárodní obranně – průmyslovou spolupráci, zejména v high-tech sektorech, ale také v oblasti letectví, systémů řízení a velení, komunikačních a elektronických systémů a softwaru či avioniky. Konkrétní příležitosti pro české firmy obranného a bezpečnostního průmyslu se nabízejí zejména v oblasti lehkých vrtulových letadel či komponent v oblasti kosmického průmyslu.

► **Sklářský a keramický průmysl**

Zatímco stolní sklo v Itálii v uplynulé dekádě ztrácelo své pozice, vývoz ostatních skleněných výrobků rostl. Tradiční české dekorativní sklo se v Itálii muselo vypořádat s levnou konkurencí a změnou vkusu. Do budoucna by však mohlo zpátky své pozice získávat v segmentech, v nichž může konkurovat kvalitou a originálním designem. České sklo si zachovává v Itálii stále dobré jméno. Změna vkusu je ale u Italů

zřejmá a požadovány jsou především hladší linie a modernější design. Stabilně poptávané jsou vánoční dekorace a figurky.

► **Stavební průmysl**

Italské stavební společnosti míří čím dál více do zahraničí: pokles italského stavebního průmyslu v předchozím období hospodářské recese vyvolal „genetickou změnu“ v nastavení významných italských stavebních společností a přispěl k jejich expanzi do zahraničí. Tento úspěch může být příležitostí pro případné subdodávky italským firmám na třetích trzích, které se ukazují být perspektivnější než cílení na realizaci konečných projektů v samotné Itálii. Českým dodavatelům se v sektoru nabízí široká škála příležitostí od projekčních prací po subdodávky materiálů či služeb. Italská vláda zvažuje v příštím období dokončení či výstavbu velkých infrastrukturních děl jako vysokorychlostní trať Turín–Lyon, Brescia–Padova a Neapol–Bari (TAV), úsek dálnice Terzo Valico, Brennerský tunel. Vzniká tak příležitost zapojení českých firem do vypisovaných tendrů na tato stavební díla, resp. formou subdodávek.

► **Vodohospodářský a odpadní průmysl**

Vodohospodářský sektor v Itálii vykazuje silný deficit infrastruktury ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi. Disponuje zastaralými zařízeními, přitom zvláště na jihu je infrastruktura velmi opotřebovaná a dochází k velkým ztrátám vody (v některých případech až 40 %). Italská vláda plánuje alokovat zdroje do výše 294 mil. eur, určené především na rekonstrukci a výstavbu přehrad. Počítá se s rekonstrukcí 101 přehrad, z nichž se velká část nachází v jižní Itálii. Podle zdrojů z italského Ministerstva dopravy a infrastruktury je vláda připravena v příštím období alokovat zdroje a udělit koncese na zmíněné stavební práce v rámci schváleného národního plánu (Piano Nazionale Grandi Dighe). Další finanční zdroje si vyžádají nutné opravy a vylepšení infrastruktury, především vodovodní sítě. V sektoru je silná konkurence italských firem, které v letech krize stagnovaly. České firmy nicméně mohou uspět jak svými výrobky a technologiemi, tak i v případných konsorciích s místními firmami. Infrastrukturní projekty ve vodohospodářství vyžadují komplexní dodávky celé řady výrobků a navazujících služeb.

► **Zdravotnický a farmaceutický průmysl**

Italský farmaceutický průmysl patří k evropské špičce. Je v objemu 2. největší v EU a dařilo se mu navzdory recesi. Hodnota výroby italský farmaceutického průmyslu převýšila v roce 2018 částku 31 mld. eur. Italský trh se v tomto segmentu vyznačuje velmi ostrou konkurencí a čeští výrobci léčiv s tím musejí počítat. Vývoz antibiotik do Itálie sice od vstupu ČR do EU vzrostl téměř na dvojnásobek, avšak nedosahuje zatím úrovně z konce 90. let. Zajímavou položkou z pohledu pozitivní tendence trhu by se mohly jevit potravinové a vitamínové doplňky, jejichž poptávka na italském trhu neustále stoupá a vytváří tu tak mnoho příležitostí pro české společnosti. Průměrná spotřeba vitamínu a potravinových doplňků byla v období krize 2 mld. eur.

► **Zemědělský a potravinářský průmysl**

Podíl zemědělství na ekonomice Itálie se blíží hodnotám průměru zemí EU (3 %). Základní charakteristikou zemědělského sektoru je vysoký počet a malá velikost velké části zemědělských farem a podniků. Itálie má 70 % zemědělských podniků s méně než 10 zaměstnanci a v potravinářském

průmyslu má tolik zaměstnanců dokonce 90 % podniků. Italský potravinářský průmysl v současné době zaměstnává 400 tis. osob a je po strojírenském průmyslu druhým nejvýznamnějším odvětvím italského zpracovatelského průmyslu. Potravinářský průmysl patří do skupiny tahounů italského exportu a byl relativně méně zasažen dvěma vlnami hospodářské recese v uplynulých letech. Za perspektivní komodity je považován cukr, slad a pivo. V případě cukru není Itálie soběstačná a cukr dováží, aby pokryla jeho spotřebu v potravinářském průmyslu. Při pohledu na portfolia vývozců piva do Itálie je možno vidět, že ČR by mohla mít větší podíl oproti svým konkurentům a je tu poměrně velký prostor pro další růst. V Itálii v posledních letech velmi vzrostla obliba piva a konzumace tohoto produktu se značně zvýšila. Dle údajů asociace Assobira roste přitom jak výroba, tak spotřeba piva v Itálii (v roce 2017 např. na úrovni 31,8 na hlavu ročně – meziroční růst o 1,6 %, čímž se spotřeba dostala na úroveň před krizového roku 2007). Ve velkých a bohatších městech na severu Itálie je poptávka soustředěna především na pивní speciály, piva z mikropivovarů a řemeslně vyráběná piva, piva nefiltrovaná. V posledních letech se také velmi rozmnožily nové italské mini pivovary a právě řemeslná výroba piva (např. počet mikropivovarů a restaurací s výrobou piva byl v roce 2013 téměř 500, v roce 2017 již téměř dvojnásobek). Samostatnými souvisejícími položky jsou pak slad (a chmel), které jsou i nadále příležitostí pro český export. V dovozu nepraženého sladu do Itálie se v roce 2016 umístila ČR na 6. místě mezi největšími dovozci, přičemž vývoz do Itálie kontinuálně roste. V roce 2016 činil vývoz sladu do Itálie částku 114 tis. eur, v roce 2018 se vyvezlo již za více než 1 mil. eur. V případě chmele je rostoucí trend vývozu stejný a umístění ČR mezi největšími dovozci se v posledních letech pohybuje kolem 4. místa.

► Zpracovatelský průmysl

Zpracování řady surovin pocházející z těžby či zemědělství nachází uplatnění v celé řadě, často i pro Itálii velmi typických a proslavených odvětvích, kde se uplatňují italský design či móda. Spolu s chemickými surovinami jde o zboží s relativně nižší přidanou hodnotou a stupněm zpracování. Textilie, kámen či dřevo se velmi úspěšně uplatňují v řadě oblastí jako móda, stavebnictví či velmi silně rozvinutém nábytkářském průmyslu, jehož výrobky jsou z velké části na vývoz. Právě dřevo a výrobky ze dřeva Itálie do velké míry dováží. Tradičním zdrojem italských dovozů je i ČR, které se dlouhodobě u této suroviny nabízí exportní příležitosti.

► Železniční a kolejová doprava

Italské železnice, kromě průběžné obměny vozového parku u svých vlaků, se rovněž soustředí na posílení železničního spojení mezi Apeninským poloostrovem a ostatními částmi Evropy, a to jak v osobní, tak nákladní dopravě. Výstavbu či rozšíření nových koridorů mezi italskými přístavy a zeměmi na sever od Alp má za cíl zvětšit objem přepravovaného zboží a zkrátit přepravní vzdálenosti mezi asijskými přístavy a evropskými destinacemi – italská vláda tak doufá, že právě přístavy v Terstu a Janově s následným propojením nákladním železničním spojením do Evropy (realizace spojení Janov-Turín a následně Lyon) se stane koncovou stanicí Nové Hedvábné stezky s asijským zbožím. Rovněž v případě osobní dopravy bude v příštích letech realizována výstavba rychlostního železničního spojení mezi severoitalským Turínem a francouzským Lyonem.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 1107 – Slad i pražený
	HS 1701 – Třtinový nebo řepný cukr a chemicky čistá sacharóza, v pev. stavu
	HS 2203 – Pivo ze sladu
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 2941 – Antibiotika
	HS 3003 – Léky neodměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.
Chemický průmysl	HS 3823 – Technické monokarboxylové mastné kyseliny; kyselé oleje z rafinace; technické mastné alkoholy
Zpracovatelský průmysl	HS 4415 – Bedny, krabice, laťové bedny, bubny ap. dřevěné obaly
Sklářský a keramický průmysl	HS 7003 – Lité a válcované sklo v tabulích aj. neopracované
	HS 7006 – Sklo lité, tažené, plavené, vrtané aj. zpracované
	HS 7007 – Bezpečnostní sklo sestávající z tvrzeného nebo vrstveného skla
	HS 7010 – Demižony, lahve, sklenice, baňky aj. výrobky ze skla
	HS 7013 – Stolní, kuchyňské, toaletní, kancelářské skleněné výrobky, pro výzdobu aj. účely
	HS 7016 – Dlažební kostky, desky, cihly, dlaždice, obkládačky a ost. výrobky z lisovaného skla
	HS 7018 – Skleněné korálky, imitace perel, imitace drahokamů ap. zboží ze skla, jiné než bižuterie
HS 7019 – Skleněná vlákna a výrobky z nich (například příže, tkaniny)	
Kovozpracovatelský průmysl	HS 7204 – Odpad a šrot ze železa nebo oceli; přetavený odpad ze železa nebo oceli v ingotech
	HS 7213 – Tyče a pruty, válcované za tepla, v nepravidelně navinutých svitcích, ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7214 – Ostatní tyče a pruty ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7217 – Dráty ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7223 – Dráty z nerezavějící oceli
	HS 7224 – Ostatní legovaná ocel v ingotech nebo v jiných primárních formách; polotovary z ostatní legované oceli.
	HS 7227 – Tyče a pruty, válcované za tepla, v nepravidelně navinutých svitcích, z ostatní legované oceli
	HS 7228 – Ostatní tyče a pruty z ostatní legované oceli
	HS 8212 – Břitvy, holicí strojky a holicí čepelky
HS 7229 – Dráty z ostatní legované oceli	
Automobilový průmysl	HS 8702 – Motorová vozidla pro dopravu deseti nebo více osob, včetně řidiče
	HS 8703 – Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob
	HS 8708 – Části, součásti motorových vozidel čísel 8701 až 8705

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Civilní letecký průmysl	HS 8801 – Balony a vzducholodě; kluzáky, rogala a ostatní bezmotorové prostředky pro létání
	HS 8802 – Ostatní letadla (například vrtulníky, letouny); kosmické lodě
	HS 8803 – Části a součásti výrobků čísel 8801 nebo 8802
	HS 8804 – Padáky (včetně říditelných padáků a paraglidingů) a rotující padáky
	HS 8805 – Letecké katapulty ap. přístroje a zařízení
Vodohospodářský a odpadní průmysl	HS 8481 – Kohouty, ventily ap. zařízení pro potrubí, kotle, vany aj.
	HS 3917 – Trouby, trubky, hadice, příslušenství z plastů
	HS 7303 – Trouby, duté profily ap., z litiny
	HS 7307 – Příslušenství pro trouby, trubky ze železa n. ocel.
	HS 7309 – Nádrže, cisterny, kádě ap., ze železa nebo oceli, o objemu > 300l
Železniční a kolejová doprava	HS 8602 – Ostatní lokomotivy a malé posunovací lokomotivy
	HS 8605 – Železniční, tramvajové osobní vozy aj. vozy bez vlastního pohonu
	HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel